

Závlahy z pohledu správce povodí

Irrigation from the perspective
of River basin administrator

Vodní toky 2015

Hradec Králové 25. 11. 2015

Závlahy z pohledu správce povodí

Obsah:

- Závlahové soustavy (závlahy) od historie po současnost
- Aktuální stav závlahových soustav v majetku státu v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.
- Navrhované kroky zřizovateli – Ministerstvu zemědělství
- Závěry z pohledu správce povodí

Závlahy od historie po současnost – „správa“

- největší rozvoj v 60. – 80. letech 20. století ⇒ zřízení Státní meliorační správy, 1. 1. 1972 (SMS)

Region	do r. 1969	1970 - 1974	1975-1979	1980-1984	1985-1989	po r. 1990	celkem
Středočeský	8 776,50	14 527,74	1 430,95	4 726,27	3 100,40	1 563,00	34 124,86
Jihočeský			506,50	1 374,50	1 069,20	418,63	3 368,83
Západočeský			1 049,00	311,27	851,80	652,48	2 864,55
Severočeský	2 359,00	6 277,00	1 169,30	4 270,30	4 707,00	2 046,44	20 829,04
Východočeský	11 864,65	2 582,40	2 162,22	2 566,81	1 519,00	510,00	21 205,08
Jihomoravský	6 601,14	6 937,80	14 152,10	9 729,66	16 936,55	10 427,54	64 784,79
Severomoravský	554,46	318,50	1 478,00	1 428,90	1 968,50	2 049,50	7 797,86
Celkem ČR	30 155,75	30 643,44	21 948,07	24 407,71	30 152,45	17 667,59	154 975,01

- vznik Pozemkového fondu ČR (PF ČR) ⇒ správa na základě příkazních smluv SMS
- 1. 1. 2001 SMS ⇒ organizační složku státu, Zemědělskou vodohospodářskou správu (ZVHS)
- 31. 12. 2004 nezprivatizované závlahové soustavy smlouvou o bezúplatném převodu ⇒ ZVHS
- 1. 1. 2011 část nezprivatizovaných závlahových soustav ⇒ Povodí Moravy, s.p. (PM)
- 30.6. 2012 opatřením MZe zrušení ZVHS
- 1. 1. 2013 ⇒ Státní pozemkový úřad (SPÚ)

Závlahy od historie po současnost – „v číslech“

Dle dostupných údajů v materiálech ZVHS k roku 1993 (před privatizací závlah):

- plocha zavlažovatelných půd v ČR ... **154 224 ha**

Zavlažovaná plocha evidovaná ZVHS k roku 1990:

- dílčím povodí Moravy a přítoků Váhu ... **10 503 ha**
- dílčím povodí Dyje plocha ... **60 409 ha**

Informace ČSÚ (AGROCENZUS 2010):

- Zavlažovatelná plocha ... **32 226 ha**
- Zavlažovaná plocha ... **19 196 ha**

Informace ČSÚ (AGROCENZUS 2010):

- dílčím povodí Moravy a přítoků Váhu ... **656 ha**
- dílčím povodí Dyje plocha ... **6 352 ha**

Zavlažovaná plocha
evidovaná ZVHS k roku 1990

Aktuální stav závlahových soustav (ZS) v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.

Hlavní odběratelé vody pro závlahy a hlavní ZS na území PM:

▪ Zdroj informací:

z vodohospodářské bilance (včetně hlášení o vláhovém deficitu)
z jednotlivých závodů/provozů
z místních šetření

▪ Hlavní odběratelé vody pro závlahy = seznam odběratelů/uživatelů vody pro závlahy s údaji o:

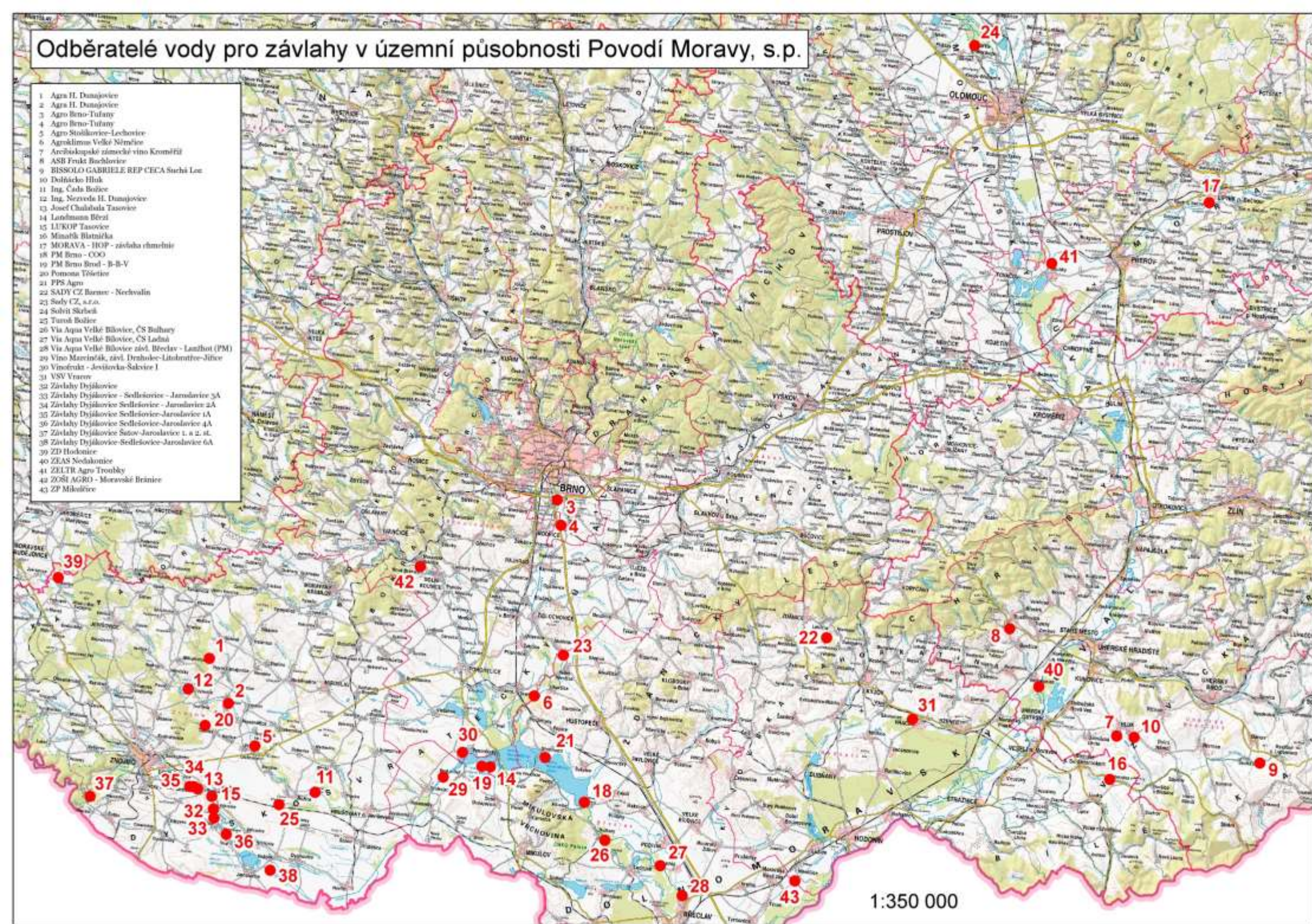
současném a původním (do roku 2007) povoleném množství vody
platnosti povolení k nakládání s vodami,
odebraném množství vody v letech 2009 – 2014
odebraném množství vody v klimaticky nepříznivém - suchém roce 2003
rozloze zavlažované plochy v roce 2013 a 2014 (pokud byl údaj dostupný)

Pořad. číslo	Provozovatel	Vodní tok	Provoz	Povoleno od 1.1.2008				Odebrané množství v tis. m3/rok							Původní povolení do 1.1.2008			Katastrální území místa odběru	Zavlažovaná plocha v r. 2013 (ha)	Zavlažovaná plocha v r. 2014 (ha)	Poznámka
				max. l/s	měsíc (tis. m3)	rok (tis. m3)	platnost do	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2003	max. l/s	měsíc (tis. m3)	rok (tis. m3)				
5	Agro Stošíkovice-Lechovice	Jevišovka	Znojmo	90	21,4	100	31.12.2040	12	7	10	34	35	42	15,6			550,175	Lechovice	129	137	ČS funkční, soutok Únanovka - Skalička - Jevišovka

Odběratelé vody pro závlahy v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.

1. Agro H. Dunajovice
2. Agro H. Dunajovice
3. Agro Beno-Tufany
4. Agro Beno-Tufany
5. Agro Stoilkarice-Lechovice
6. Agroklimna Velké Němčice
7. Agroklimna Velké Němčice
8. ASB František Boucháček
9. BISSOLO GABRIELE REP. CECA Suchá Lze
10. Dolníčko Hluk
11. Ing. Čadka Božice
12. Ing. Nezveda H. Dunajovice
13. Josef Chudobný Tasevice
14. Lantmann Bělá
15. LUKOP Tasevice
16. Minář Blatná
17. MORAVA - HOP - závlaha říční
18. PM Beno - COO
19. PM Beno Brd - B-B-V
20. Pomona Třebíč
21. PPS Agro
22. SADY CZ, a.s. - Nečvalín
23. Sady CZ, a.s.
24. Solvit Skrbě
25. Turok Božice
26. Via Aqua Velké Bílovice, ČS Buhary
27. Via Aqua Velké Bílovice, ČS Ladná
28. Via Aqua Velké Bílovice zvl. Bředav - Lanžhot (PM)
29. Vino Mělník, zvl. Drahoc-Libušín-Jičín
30. Vinofrukt - Jevíčko-Salvě
31. VSV Vranov
32. Závahy Dyjakovice
33. Závahy Dyjakovice - Sedlešovice - Jaroslavice 3A
34. Závahy Dyjakovice - Sedlešovice - Jaroslavice 2A
35. Závahy Dyjakovice - Sedlešovice - Jaroslavice 1A
36. Závahy Dyjakovice - Sedlešovice - Jaroslavice 4A
37. Závahy Dyjakovice - Sotav-Jaroslavice 1. a 2. st.
38. Závahy Dyjakovice - Sedlešovice - Jaroslavice 6A
39. ZD Hodonín
40. ZEAS Nedakonice
41. ZELTR Agro Troubky
42. ZOST AGRO - Moravské Bránice
43. ZP Mikulov

Aktuální stav závlahových soustav (ZS) v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.

Hlavní odběratelé vody pro závlahy na území PM:

▪ Zdroj informací:

z vodohospodářské bilance (včetně hlášení o vláhovém deficitu)
z jednotlivých závodů/provozů
z místních šetření

▪ Hlavní odběratelé vody pro závlahy = seznam odběratelů/uživatelů vody pro závlahy s údaji o:

současném a původním (do roku 2007) povoleném množství vody
platnosti povolení k nakládání s vodami,
odebraném množství vody v letech 2009 – 2014
odebraném množství vody v klimaticky nepříznivém - suchém roce 2003
rozloze zavlažované plochy v roce 2013 a 2014 (pokud byl údaj dostupný)

▪ Malé vodní nádrže (MVN) ve správě PM:

původní účel pro závlahy	66 nádrží z 131 MVN
nikdy nevyužity pro závlahy	27 z těchto 66 MVN
využívané pro závlahy nyní	10 z těchto 66 MVN
využitelné pro zmírnění sucha	18 nádrží ze 131 MVN

Aktuální stav závlahových soustav (ZS) v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.

Hlavní závlahové soustavy na území PM:

▪ Hlavní ZS:

ZS Krhovice-Hevlín (K-H),

ZS Brod-Bulhary-Valtice (B-B-V) , 1. stavba, 8. a 9. stavba

Kanál K7, včetně Centrálního odběrného objektu (COO)

ZS Podivín-Lužice (P-L), kanály K1 a K2

▪ Další závlahové systémy na území PM a v majetku státu:

Závlahová soustava „Břeclav – Lanžhot, kanál K5“

Závlahová soustava „Hodonín – Lanžhot, kanál K6“

Podivín II, Regulační drenáž

Bulhary–Přítluky, regulační drenáž

Strážnice-Rohatec

Uherčice – regulační drenáž

Veselí-Vnorovy

Němčice – podmok

▪ Demonstrativní příklad zprivatizované ZS

Závlahová soustava „Závlahy pod Brnem“ (soukromé subjekty)

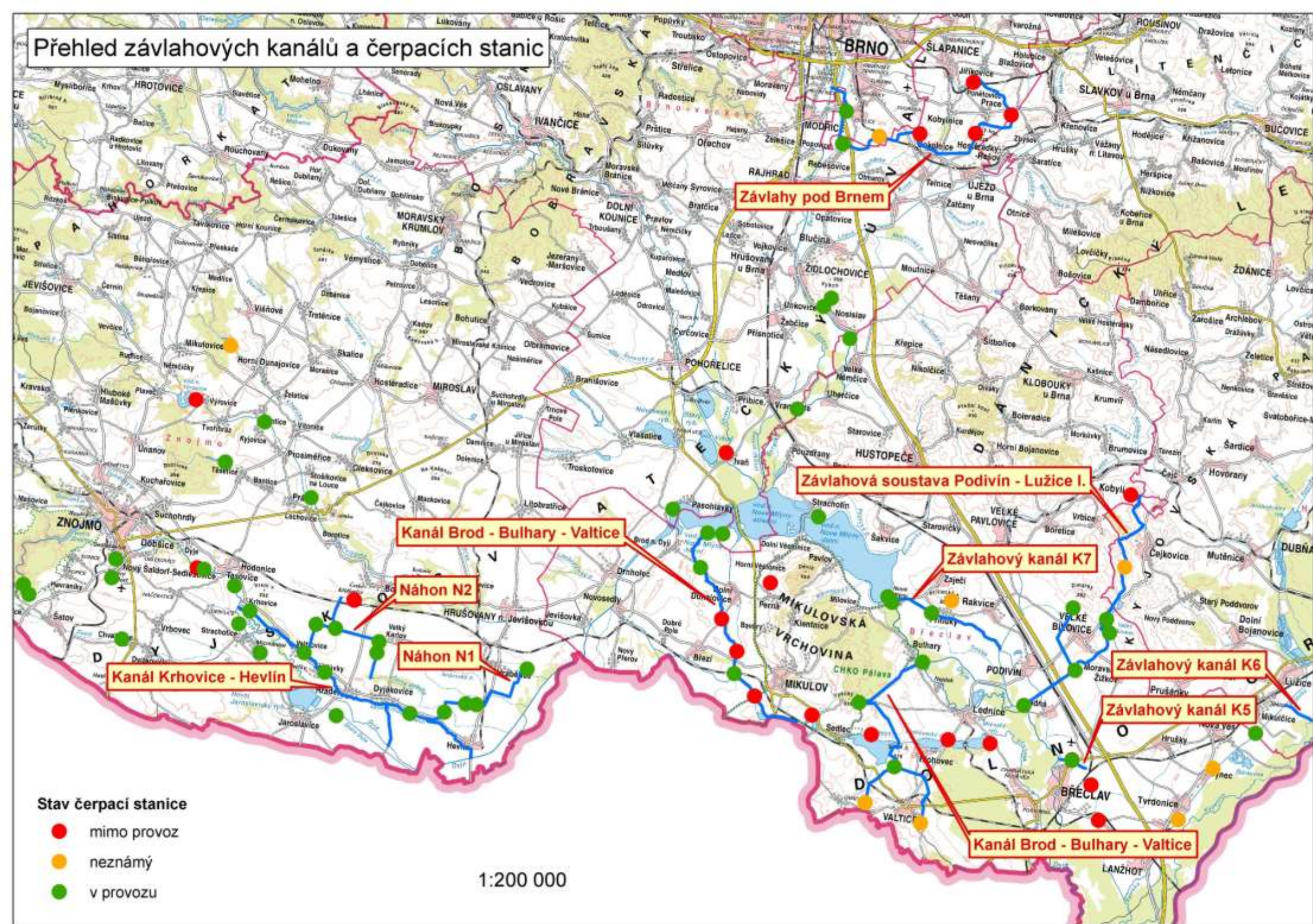

„Závlahy pod Brnem“

Přehled závlahových kanálů a čerpacích stanic

Pasport závlahové soustavy (ZS)

Fotodokumentace ZS

Název ZS	Závlahová soustava „Brod-Bulhar“
Vodní zdroj	Vodní nádrž Nové Mlýny - horní

Vazba na územní jednotky:

Kraj	ORP
Jihomoravský	Břeclav
Dílčí povodí	Číslo hydrologic. pořadí
Dyje	4-14-03-0720 4-17-01-0501

Popis současného stavu

Závlahová soustava zajišťuje přečerpávání závlahové vody přes podávací ČS I (ČSP 0) do betonového závlahového kanálu může být voda do místa závlah dopravována všechny byly privatizovány a jsou v různém stavu pro

Objekty ZS

B-B-V ČS I (ČSP 0) – stavební část
B-B-V ČS I (ČSP 0) – technologická část
B-B-V ČS I (ČSP 0) – trafostanice
Kanál B-B-V 1. stavba - výtlačné potrubí = zatrubněn
Kanál B-B-V 1. stavba – otevřený betonový kanál = v
Závlaha B-B-V 1. stavba - ČSZ 1
Závlaha B-B-V 1. stavba - ČSZ 2
Závlaha B-B-V 1. stavba - ČSZ 3
Závlaha B-B-V 1. stavba - ČSZ 4 – povolení do 31. 1
Závlaha B-B-V 1. stavba - ČSZ 5
Landmann - B-B-V (dobudováno později, sezónní m

Související závlahové stavby

B-B-V Landmann NMH (sezónní)
Závlaha B-B-V 1. stavba (ČSZ 6, plocha 10)
Závlaha B-B-V 1. stavba (ČSZ 7, plocha 10)
Závlaha B-B-V 1. stavba (ČSZ 8, plocha 10)

Vydaná rozhodnutí

1. Dne 24. 8. 2012 pod čj. 106239/2012-MZe-1214 formou nabídkového řízení.
2. Dne 21. 12. 2012 pod čj. PM067294/2012-ZDMa
3. Dne 4. 7. 2013 bylo pod čj. MUMI 13017972 pro (ČSP 0).
4. Dne 19. 8. 2013 – čj. MUMI13022244 prodloužení B-B-V.
5. Dne 19. 8. 2013 pod čj. MUMI13022246 prodloužení kanálu B-B-V.
6. Dne 22. 10. 2013 pod čj. MUMI13028951 prodloužení kanálu B-B-V.
7. Dne 25. 10. 2013 pod čj. JMK57975/2013 prodloužení Březi kanálu B-B-V.

ČSZ 4 (99)

ČSZ 4 (99)

Kanál B-B-V

Landmann B-B-V

Landmann B-B-V

ČSZ 6 (222)

ČSZ 7 (197)

ČSZ 8 (131)

Závlahový soustava Podivín – Lužice I.

ČS PS II

Katastrální území: Ladná [678872]

DUPLICITNÍ ZÁPIS VLASTNICTVÍ

Státní pozemkový úřad, Husinecká 1024/11a, Žižkov, 13000 Praha 3

Pozemky

Parcelní číslo: 1343 (součástí je stavba - budova není zapsána na LV); 1344/2; 1342; 1346/2

SJM Gála Rostislav a Gálová Marta, Rybáře 905/11, 69145 Podivín

Pozemky

Parcelní číslo: 1343 (součástí je stavba - budova není zapsána na LV); 1344/2; 1342; 1346/2;

Kopřivová Ladislava, Palackého 404/36, 69145 Podivín

Pozemky

Parcelní číslo: 1343 (součástí je stavba - budova není zapsána na LV); 1344/2; 1342; 1346/2

STAV 05/2015: v provozu, provozuje VIA AQUA s.r.o. (smlouva končí 31. 12. 2015), povolení do 31. 12. 2025

Závlahová soustava „Závlahový kanál K7“

ČSZ 10 (512)

Katastrální území: Nové Mlýny [736325]

Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, Veverí, 60200 Brno

Pozemky

Parcelní číslo: 474/1, 474/2, 474/3, 474/4 (součástí je stavba), 474/5, 474/6, 474/7, 474/10

Jakubčík Zdeněk Ing., Isidor 298, 69167 Šakvice

Stavba stojící na pozemku

Parcelní číslo: 474/4

STAV 05/2015: funkční a omezeně provozovány (informace provoz Břeclav)

Stavba k závlaze pozemků „Brod – Bulhary – Valtice, 1. stavba“ (B-B-V 1.st.)**Stavební objekty:**

1. ČS I (ČSP 0 - stavební a technologická část)
2. B-B-V 1. st. výtlačné potrubí
3. B-B-V 1. st. otevřený betonový kanál – vodní tok v umělém korytě

Umístění staveb:

Kraj: Jihomoravský
 Okres: Břeclav
 k.ú.: Dolní Dunajovice, Březí u Mikulova, Mikulov na Moravě, Bavory, Brod nad Dyjí

Pozemky Povodí Moravy, s. p.,: k.ú. Dolní Dunajovice: p. č. st. 3553, 3554, p. č. 3549/2, 3556/6, 3584/2,
 (související se závlah. soust.) kanál B-B-V – p. č. 7312, 7136, 7152, 6424, 5749, 5874, 6115, 6949, 6956, 6971, 7009
 k.ú. Mikulov na Moravě kanál B-B-V – p. č. 8256, 8276, 8297, 8374, 8728
 k.ú. Bavory kanál B-B-V – p. č. 2121
 k.ú. Březí u Mikulova kanál B-B-V – p. č. 6300, 6575, 8860

Specifikace jednotlivých objektů a zařízení staveb:

objekty a zařízení staveb	pořizovací cena	zůstatková cena k 31.3.2014	ČHP	Jev ID/IDVT	Délka [km] vodní plocha [ha]	pozn.
BBV - výtlačné potrubí	879 347,00	188 861,00	4-14-03-0720		0,678	Zatrubněná část kanálu
BBV – kanál ř.km 11,304-15,415	5 213 251,00	1 120 732,00	4-17-01-0501	500059023-10194650	4,111	Otevřený část kanálu
BBV – kanál ř.km 6,634-11,304	5 721 860,00	1 229 933,00	4-17-01-0501	500059023-10194650	4,500 + 0,170	Otevřený část kanálu + zatrubněná část kanálu v délce 0,170 km
BBV – kanál ř.km 2,264-2,634	354 384,00	76 023,00	4-17-01-0501	500059023-10194650	0,370	Otevřený část kanálu
BBV – kanál ř.km 1,835-2,264	545 483,00	116 873,00	4-17-01-0501	500059023-10194650	0,429	Otevřený část kanálu
BBV – kanál ř.km 2,634-6,634	5 086 098,00	1 093 431,00	4-17-01-0501	500059023-10194650	4,000	Otevřený část kanálu
BBV - ČS 1 podávací, st.část	1 728 779,00	710 948,00	4-14-03-0720			
BBV - ČS 1 technologie	853 957,00	0,00	4-14-03-0720			
BBV - ČS 1 trafostanice	172 318,00	0,00	4-14-03-0720			
BBV - kanál prodl. ř.km. 0,000-1,835	1 818 706,00	427 018,00	4-17-01-0501	500059023-10194650-	1,835	Otevřený část kanálu
celkem	22 374 183,00	4 963 819,00			15,245 km 0,848 km	Otevřeného závlahového kanálu Zatrubněného závlahového kanálu

Aktuální stav závlahových soustav (ZS) v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.

Podstatné zjištění v rámci zmapování stávajícího stavu ZS v majetku státu:

- Privatizace velké části čerpacích stanic souvisejících přímo se ZS = narušení „systému“ ZS (a nebo jinak významných staveb pro systém zavlažování v zemědělsky suchých oblastí)
- Nevyjasněné majetkoprávní vztahy dotýkající se ZS (např. parcely x stavby na nich umístěné, nedořešené majetkoprávní vyrovnání u pozemků pod těmito zařízeními, otázka církevních restitucí, ...)
- Nevyhovující oficiální data (zdroj ZVHS = archivní neaktualizované vektorizace zákresů v mapách 1:10 000)
- Současná zařízení morálně a technicky zastaralá za svou životností = velké investiční náklady již pro zamezení havarijního stavu

Aktuální stav závlahových soustav (ZS) v územní působnosti Povodí Moravy, s.p.

V rámci této inventarizace byly identifikovány také zcela základní nedostatky v této části vodohospodářské a zemědělské politiky státu:

- Absence koncepce zemědělské politiky s ohledem na zemědělskou produkci, potravinovou soběstačnost ve vazbě na klimatickou změnu, nebezpečí sucha, potřeby závlah a s tím související potřebu vody, včetně výhledového stavu ... **Strategie MZe do roku 2030?**
- Nulová návratnost vložených prostředků, jelikož závlahová voda je pro krytí vláhového deficitu nezpлатněná
- Absence legislativních a ekonomických nástrojů ke zpoplatnění závlahové vody, jejíž nezpлатnění vyčítá ČR také Evropská komise
- Vazba na hospodaření na pozemcích
- Absence informací o rozsahu zemědělských pozemků zavlažovatelných a zavlažovaných
- Neznalost skutečné potřeby vody pro závlahy

Navrhované kroky zřizovateli - MZe

Vypracování koncepce závlahových staveb (provozu a rozvoje) a zařízení ve vlastnictví státu

1. Přípravné práce

- analýza ZS z pohledu strategické významnosti, potřeby, funkčnosti, ekonomičnosti provozu, smluvních podmínek ... *v rámci UV č. 620 z 29. července 2015*
- ekonomická analýza současného provozu ZS ... *v rámci UV č. 620 z 29. července 2015*
- vyhodnocení stávajících legislativních nástrojů ... *v rámci UV č. 620 z 29. července 2015*

2. Koncepce rozvoje ZS

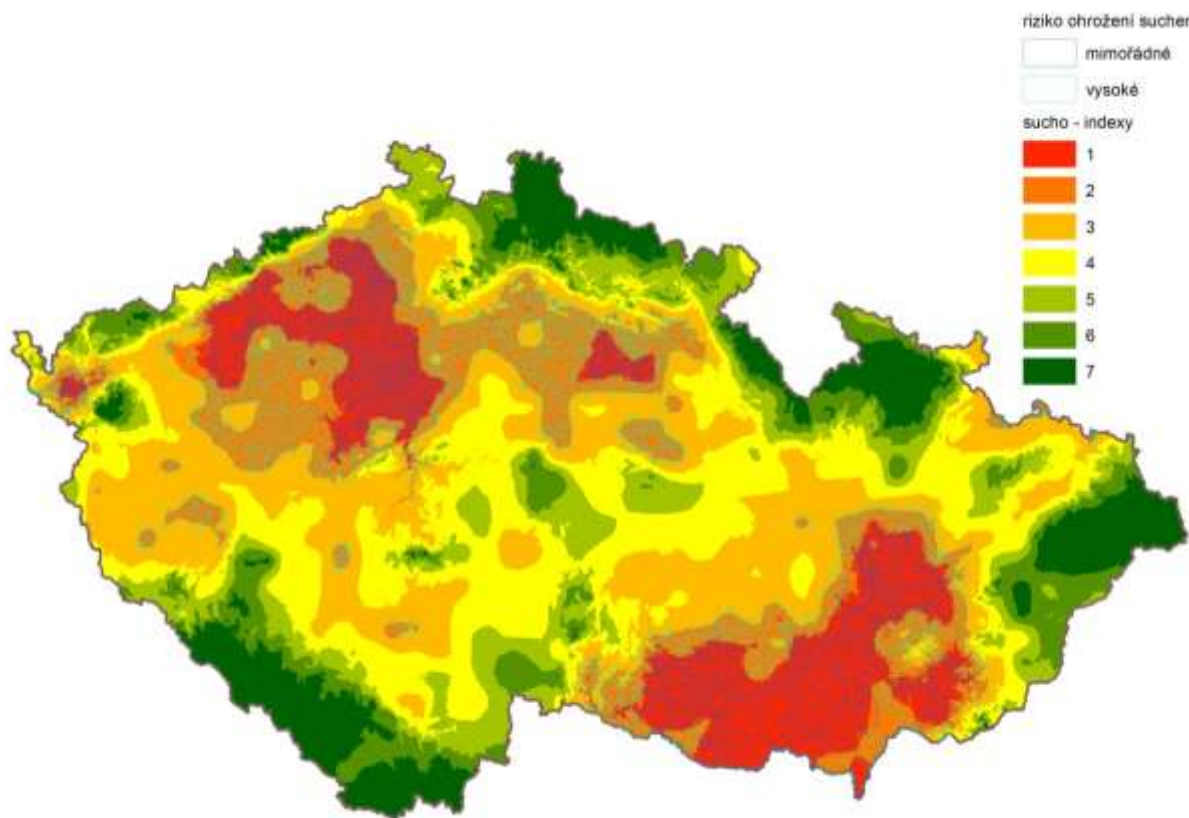
- vymezení zemědělských ploch se současnou i výhledovou potřebou eliminovat vláhový deficit ... *v rámci UV č. 620 z 29. července 2015*
- vazba na současné ZS a zdroje povrchových vod, včetně schopnosti pokrytí potřeb závlahové vody z těchto zdrojů při plnění požadavků RSV ... *v rámci UV č. 620 z 29. července 2015*
- určení priorit při rekonstrukcích ZS (včetně harmonogramu prací), popř. výstavby nových ZS
- stanovení smluvních podmínek pro koncové uživatele (zemědělce) i pro distributory

3. Koncepce provozu ZS

- zajistit jednotnou správu ZS ... *v rámci UV č. 620 z 29. července 2015*
- zajistit financování závlah (provoz, opravy, investice)
- zahájit dořešení majetkoprávního vypořádání
- legislativní změny

Závěry z pohledu správce povodí

- Jižní Morava je nejzranitelnější oblastí ČR z pohledu dopadu sucha na krajinu i vodní toky

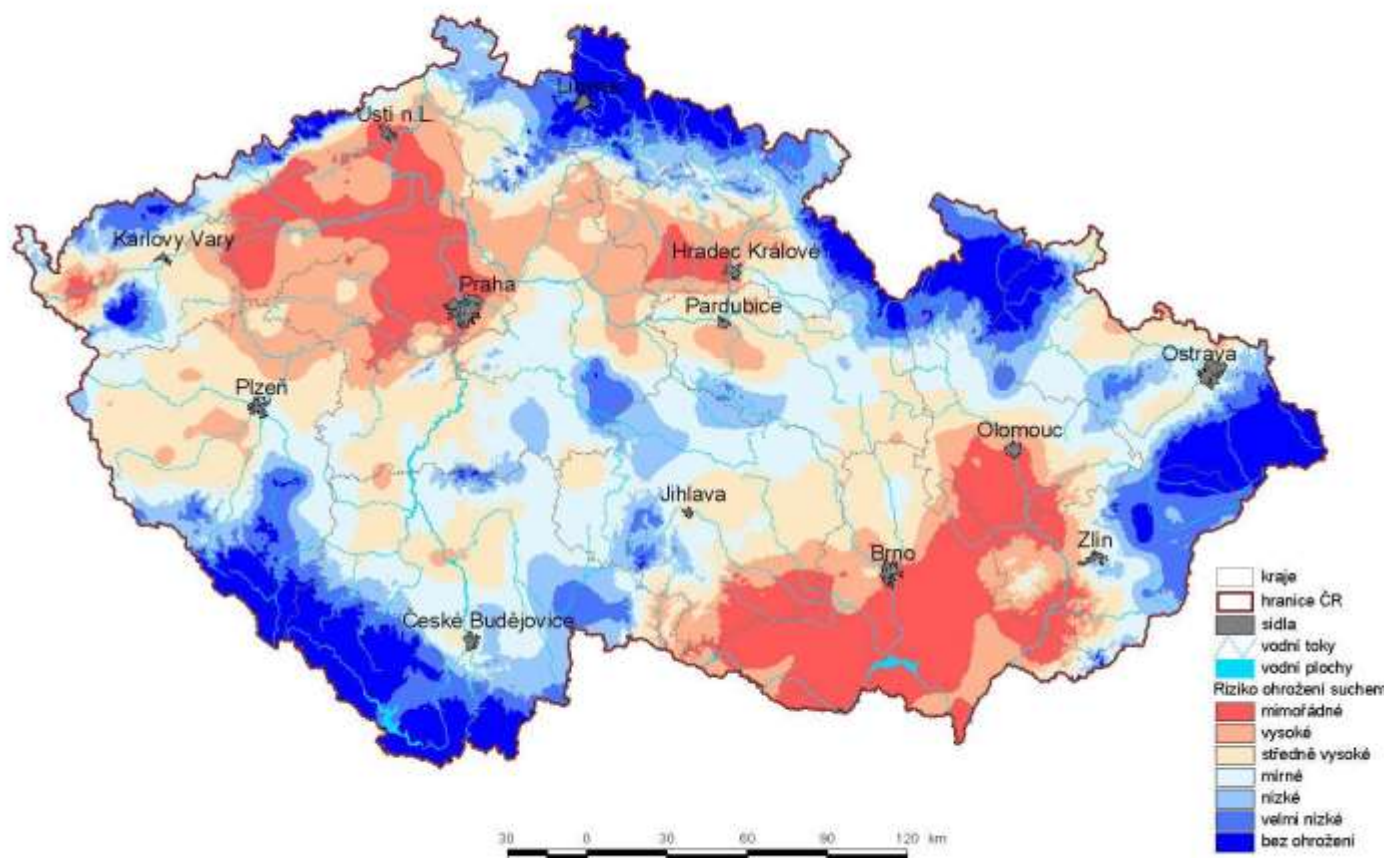

Regiony a katastry ohrožené výskytem sucha na základě vyhodnocení údajů z období 1961 – 2000 (Zdroj: ČHMÚ, Pobočka Brno)

Závěry z pohledu správce povodí

- Jižní Morava je nejzranitelnější oblastí ČR z pohledu dopadu sucha na krajinu i vodní toky
- Zemědělství na jižní Moravě je závislé na dodávkách vody pro závlahy

Mapka zemědělského sucha z vyhodnocení situace v období 1961 – 2000 (Zdroj: ČHMÚ, Pobočka Brno)

Závěry z pohledu správce povodí

- Jižní Morava je nejzranitelnější oblastí ČR z pohledu dopadu sucha na krajinu i vodní toky
- Zemědělství na jižní Moravě je závislé na dodávkách vody pro závlahy
- Po privatizaci závlah a transformaci ZVHS došlo k roztříštěnosti a narušení jednotné správy, ale také změně účelu a provozování závlah
- Stávající systém není schopen zabezpečit dodávku vody na území s vláhovým deficitem
- Jestliže nedojde k rychlému řešení problematiky závlah jakožto celku, v podobě vypracování zmíněné ucelené Koncepce zemědělské politiky, nebude možné zajistit zemědělské sféře požadovaný přísun vody
- V případě dlouhodobého sucha předpoklad zvýšení nejen odběrů vody pro závlahy, ale i vody pro úpravu na vodu pitnou z vodárenských nádrží ležících výše na vodních tocích
- O posílení vodních zdrojů povrchové vody pro závlahy v rámci Dyjsko-svratecké soustavy nádrží nelze hovořit, stejně tak jako v případě zásob podzemních vod (viz výsledky Rebalance zásob podzemních vod)
- Zásadní možností posílení vodních zdrojů je výstavba víceúčelových nádrží s potřebným zásobním objemem k zabezpečení odběrů pro krytí potřeb odběrů vody v době sucha a to jak pro vodárenské účely, průmysl, nebo zemědělství, ale také zejména pro udržení ekologického stavu vodních toků a na vodu vázaných ekosystémů

Děkujeme za pozornost.

Ing. Kateřina Čudková, Ph.D.
Útvar vodohospodářského plánování

T +420 541 637 542
E cudkova@pmo.cz

Povodí Moravy, s.p., ředitelství podniku
Dřevařská 11, 602 00 Brno

www.pmo.cz

Thank you for your attention.

